

Kateřina Vlčková, Kateřina Švejdíková, Iva Hudečková

PSYCHOMETRICKÉ VLASTNOSTI A SCHOPNOST PREDIKCE UČEBNÍCH VÝSLEDKŮ U DOTAZNÍKŮ STRATEGIÍ UČENÍ SE CIZÍMU JAZYKU V ČESKÉM PROSTŘEDÍ

STRATEGIE UČENÍ SE CIZÍMU JAZYKU

Důležitý koncept v teorii a výzkumu osvojování a učení se cizímu jazyku od 60. let

- Vědomé postupy zvolené žákem k dosažení cíle (Chamot, 2004)
- Způsob, jakým si žák vybírá, získává nebo propojuje nové znalosti (Weinstein, Mayer, 1986)
- Související koncepty: autoregulace, metakognice, styly učení, kognitivní styl

Klasifikace strategií

- podle *psychologických funkcí* (O'Malley, Chamot, 1990):
 - Metakognitivní
 - Kognitivní
 - Socio-afektivní
- podle *čtyř jazykových dovedností* (Cohen, Weaver, 2002):
 - Čtení
 - Psaní
 - Mluvení
 - Poslech
- Podle *funkce v procesu zpracování informací* (Oxford, 1990):
 - Paměťové
 - Kognitivní
 - Kompenzační
 - Metakognitivní
 - Afektivní
 - Sociální

Výběr a používání strategií ovlivněno mnoha proměnnými

- Pohlaví
- Motivace
- Nadání
- Zkušenost
- Pokročilost v cizím jazyce
- atd.

CÍL VÝZKUMU

- × Srovnat psychometrické vlastnosti a schopnost predikce vzdělávacích výsledků u 3 nejpoužívanějších dotazníků strategií učení se cizímu jazyku v jejich českých adaptacích:
 - × **SILL** - Strategy Inventory for Language Learning (Oxford, 1990)
 - × **LSUS** - Language Strategy Use Survey (Cohen, Oxford & Chi, 2002)
 - × **LASSI** - Learning and Study Strategies Inventory (Weinstein, Schulte & Palmer, 2002)

VÝZKUMNÉ OTÁZKY

- ✘ 1. Jaká je souběžná validita dotazníků SILL, LSUS a LASSI?

- ✘ 2. Který z nástrojů vykazuje vyšší reliabilitu?
 - + 2.1 Je reliabilita nástroje ovlivněna administrací nástrojů?
 - + 2.2 Liší se reliabilita v závislosti na pohlaví?

- ✘ 3. Který dotazník vykazuje lepší predikční vlastnosti, co se týká vzdělávacích výsledků?

METODY VÝZKUMU

Překlad a adaptace dotazníků na české prostředí

SILL:

- Vlčková, 2007
- 5-bodová hodnotící škála

LSUS:

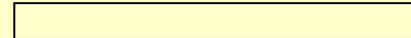
- Vlčková, Přikrylová, 2011
- Částečná standardizace
- 4-bodová hodnotící škála

LASSI:

- Hudečková, 2012
- 5-bodová Likertova škála

SBĚR DAT

- Všechny dotazníky vyplněny stejnými 126 studenty
- Náhodné pořadí
- Vyplňování tři týdny po sobě
- Nenáhodný výběr
- Studenti uváděli strategie jejich preferovaného cizího jazyka

VÝZKUMNÝ VZOREK

Rok sběru dat	2012
N	126
Stupeň vzdělávání	vyšší sekundární
Typ školy	gymnázium
Věk žáků	17 – 18 let
Podíl žen	69 %
Preferovaný cizí jazyk	v 73 % AJ
Počet let učení se preferovanému CJ	většinou 8 - 10

VÝSLEDKY

Uváděné používání strategií učení se CJ

	Průměr	SD	Škála (v bodech)
SILL	3.02	.41	5
LSUS	2.66	.31	4
LASSI	2.77	.28	5

Reliabilní koeficient Cronbachovo alfa

	α	α muži	α ženy	Položky	Škála (v bodech)
SILL	.91	.92	.89	72	5
LSUS	.91	.92	.91	89	4
LASSI	.82	.87	.79	80	5

VÝSLEDKY

Souběžná validita nástrojů

	R
SILL/LSUS	.66
LASSI/LSUS	.43
LASSI/SILL	.41

Výsledky v používání strategií u všech tří dotazníků byly korelované na

$p < 0.05$.

Korelace výsledků používání strategií s ukazateli úspěšnosti

	R známka z CJ	R sebehodnocení dovedností v CJ
SILL	- .20	.12
LSUS	- .20	- .01
LASSI	.22 (neg.)	.34

VÝSLEDKY

	Kombinace pořadí administrace dotazníků	Počet žáků
ABC	SILL-LASSI-LSUS	20
ACB	SILL-LSUS-LASSI	23
BAC	LASSI-SILL-LSUS	15
BCA	LASSI-LSUS-SILL	18
CAB	LSUS-SILL-LASSI	19
CBA	LSUS-LASSI-SILL	25

Vliv pořadí administrace na reliabilitu

- LSUS – nejnižší reliabilita, když byl administrován jako první dotazník
- LASSI – nejnižší reliabilita, když byl administrován jako poslední
- SILL – nejvyšší reliabilita, když byl administrován jako poslední

DISKUSE

Používání strategií učení se CJ bylo nejvyšší u LSUS, poté u SILL a nejnižší u LASSI.

Souběžná validita: nejvyšší korelace mezi SILL a LSUS.

Reliabilní koeficient Cronbachovo alfa dosáhl u všech dotazníků přijatelné hodnoty. U všech dotazníků byla reliabilita vyšší u mužů.

Pořadí administrace dotazníků ovlivnilo reliabilitu všech nástrojů.

Prediktivní síla u dotazníků zjišťujících vzd. výsledky byla velmi nízká, avšak statisticky signifikantní. Sebehodnocení i známka korelovaly s LASSI.

Tento příspěvek vznikl v rámci projektu
GAP407/12/0432 *Strategie učení se cizímu jazyku
a výsledky vzdělávání: Analýza shluků a sekvencí
strategií financovaném Grantovou agenturou
České republiky.*